

ปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม:

ศึกษารณีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

The Problem of Imposing Criminal Penalties for Environmental Pollution

Liability: A Case Study of Illegal Dumping of Solid Waste

อติเทพ จริยเวชช์วัฒนา และ สุระทิน ชัยทองคำ

Atithep Chariyawetwatana and Surathin Chaithongkam

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Faculty of Law, Sripatum University, Chonburi Campus

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail : kikwadee982@gmail.com

Received: February,23 2024

Revised: March,29 2024

Accepted: April,1 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงกฎหมายระหว่างประเทศในสหภาพยุโรป และกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย เพื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยและเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ปัญหาให้มีความเหมาะสมสามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

จากการศึกษาผู้เขียนพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องอยู่บางประการ คือโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดในการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนคำสั่ง กฏ และระเบียบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการออกคำสั่งเกี่ยวกับการมิให้กระทำความผิดฐานลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะยังไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิดและยังมีบทลงโทษที่น้อยจนเกินไป จนทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและกลับมากระทำความผิดในเรื่องเดิมซ้ำอีก ซึ่งเมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลงแล้วจะต้องใช้ระยะเวลาอย่างยาวนานในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนมาสู่สภาพคงเดิม และยังไม่มีการเสริม การลงโทษเพื่อเป็นตัวเลือกให้แก่ศาลในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีที่กระทำความผิดที่ไม่รุนแรง

ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยกำหนดเพิ่มอัตราโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด และผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่ง กฏ และระเบียบของเจ้าหน้าที่

รัฐที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดนั้น และแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องของการกำหนดมาตรการเสริมการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อป้องกันไม่ให้มีผู้กระทำความผิดต่อสิ่งแวดล้อมในภาคหน้า และส่งผลให้กฎหมายของประเทศไทยสามารถคุ้มครองและป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายลง และเป็นการพัฒนากฎหมายของประเทศไทยให้มีความชัดเจนและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: : การลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย, มลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

The article aims at theoretical concepts regarding imposing criminal penalties for illegal dumping of solid waste that causes environmental pollution, including international law in the European Union and that of foreign countries, including the French Republic, Federal Republic of Germany, United States of America and the Commonwealth of Australia, to compare with Thai laws and suggest solutions to problems to be appropriate and be able to be enforced with full efficiency.

The study results revealed that the laws regarding illegal dumping of solid waste that causes environmental pollution in Thailand still had some shortcomings, that is, criminal penalties for offenders who illegally dump the solid waste and the penalties for violating orders, rules and regulations of government officials in issuing orders regarding the prohibition of illegal dumping of solid waste in public places are not appropriate for the offense and the punishment is too little that the offenders are not afraid of the law and return to commit the same crime again. Once the environment has been destroyed, it will take a long time to restore the environment to its original condition. There is also no additional punishment measure as an option for the court to consider punishing the offenders in the case of non-violent offenses.

The researcher has a suggestion to solve this problem by amending related laws, namely the Environmental Quality Promotion and Preservation Act B.E.2535 (1992), the Public Health Act B.E.2535 (1992), and the Public Cleanliness and Orderliness Act B.E.2535 (1992), increasing criminal penalties for offenders and those who violate orders, rules and regulations of government officials related to the illegal dumping of solid waste that causes pollution to the environment in order to cause the offenders to be afraid of committing that crime, and amending them on imposing additional measures to reinforce punishment for the offenders to prevent people committing crimes against the environment in

the future, and result in Thailand's laws able to protect and prevent the environment from being destroyed. Also, this is to develop the laws of Thailand to be clearer and fairer.

Keywords: Illegal Dumping of Solid Waste, Environmental Pollution

---

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเพิ่มจำนวนขึ้นของขยะมูลฝอย ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้กระทำการลักลอบนำขยะมูลฝอยเหล่านั้นมาทิ้งไว้ในพื้นที่สาธารณะ โดยถือเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสกปรกและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง จากข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทยพบว่าจำนวนขยะมูลฝอยได้มีการเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณขยะมูลฝอย 25.70 ล้านตัน และมีขยะที่นำไปใช้ประโยชน์เพียง 8.80 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ส่วนขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องมีจำนวน 9.80 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 38.1 และส่วนที่เหลืออีก 7.10 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 27.6 นั้นยังมีการจัดการที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเทกองกลางแจ้ง การเผากลางแจ้ง การขุดหลุมฝังกอง การทิ้งไว้บนพื้นที่ว่างเปล่า เป็นต้น และยังมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้างอยู่อีกจำนวน 9.91 ล้านตันที่ยังไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (กรมควบคุมมลพิษ, 2565)

กฎหมายของประเทศไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและควบคุมมลพิษในสิ่งแวดล้อมไว้ คือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นต้น แต่ปรากฏว่าปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมไม่ได้ลดน้อยลง แต่กลับมีความรุนแรงมากขึ้นโดยปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหามลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง มลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และปัญหาการลดลงของปริมาณทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาการเสียดุลของระบบนิเวศน์ ซึ่งสาเหตุที่สำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ล้วนมาจากโรงงานอุตสาหกรรม และการเพิ่มขึ้นของอัตราการอุปโภคบริโภคของประชากร (ดิเรก, 2556) การแก้ไขปัญหาในสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยนอกจากจะต้องใช้มาตรการทางด้านเทคโนโลยี มาตรการทางด้านสังคมแล้วยังจะต้องใช้มาตรการทางด้านกฎหมายด้วย แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยกลับทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษในสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง คือมาตรการทางอาญาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นั้น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมให้ลดน้อยลงได้ ในปัจจุบันดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการลักลอบทิ้งขยะ

มูลฝอยของประชาชน และโรงงานอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยสามารถยกตัวอย่างสภาพปัญหาของกฎหมายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

ในประเทศไทยนั้นมีกฎหมายแม่บทในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม คือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งถือเป็นกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพสูงขึ้น ป้องกันและควบคุมมลพิษในสิ่งแวดล้อม และให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพที่ดีและยั่งยืนตลอดไป ดังนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดในเรื่องที่เกี่ยวกับการห้ามทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะ จะต้องใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ คือพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 26 และมาตรา 32 (1) และ (2) ซึ่งมีเพียงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้นในมาตรา 54 จึงอาจทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกได้ เพราะบทลงโทษไม่ได้สัดส่วนกับฐานความผิดที่กระทำ บทลงโทษทางอาญาของกฎหมายดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนการกระทำความผิดโดยการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะนั้น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมให้ลดน้อยลงได้ เพราะยังมีบุคคลที่ไม่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวนี้ และกระทำการต่าง ๆ ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับนี้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งส่งผลให้บุคคลจำนวนมากไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายเพราะกฎหมายมีบทลงโทษที่ไม่รุนแรงเช่นกฎหมายของต่างประเทศ

1.1.2 การฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ได้กำหนดมาตรการในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบัญญัติในการป้องกันการทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมเอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยนั้น ยังไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ เพราะบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดน้อยจนเกินไปทำให้ไม่สามารถที่จะป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดได้ เมื่อศึกษากฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและเครือรัฐออสเตรเลียในเรื่องดังกล่าวแล้วนั้น พบว่ากฎหมายของต่างประเทศได้กำหนดบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าของประเทศไทย เพราะต่างประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำลายสิ่งแวดล้อมถือเป็นอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมจึงควรที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่รุนแรง เพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดและไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก (ซูซีพ และคณะ, 2562)

1.1.3 การกำหนดมาตรการเสริมการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การลงโทษทางอาญาที่ก่อให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่ใช้บังคับในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่สามารถป้องกันและยับยั้งการกระทำความผิดได้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดจากการกระทำความผิดให้ได้รับการแก้ไข ทำให้การบังคับใช้ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งจาก

การศึกษากฎหมายของประเทศไทยนั้นยังไม่มีข้อกำหนดให้มาตรการเสริมการลงโทษอย่างชัดเจน เป็นเพียงแค่แนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น เช่น การให้ผู้ลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยนำขยะมูลฝอยนั้นกลับไปยังพื้นที่ของตน เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการใช้บังคับโทษจำคุกหรือโทษปรับแก่ผู้ลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่ยืดหยุ่นหรือไม่เหมาะสมในการลงโทษเสมอไป จึงควรที่จะต้องมีการบัญญัติทางเลือกอื่น ๆ ในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นทางเลือกให้ศาลปรับใช้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น หรืออาจให้ศาลกำหนดรายละเอียดและเงื่อนไขในการลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดของผู้กระทำความผิด เพราะในกรณีที่เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมนั้นมีความเสียหายที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อบุคคลภายนอกได้เป็นวงกว้าง โดยไม่ถูกจำกัดอยู่เฉพาะการพิพากษาลงโทษจำคุกหรือโทษปรับ

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในบทความนี้ได้ศึกษาปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา ทั้งเป็นการผลักดันให้เกิดการบังคับใช้โทษทางอาญากับการกระทำอันเป็นการก่อมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือมนุษย์ อันจะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายควบคุมมลพิษที่ถูกต้องตามแนวคิดอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมและป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดลดปริมาณหรืองดเว้นการกระทำความผิดในการก่อมลพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.4 เพื่อเสนอแนะแก้ไขกฎหมายในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่ที่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับกฎหมายที่ควบคุมอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ เช่น กฎหมายระหว่างประเทศในสหภาพยุโรป สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลียในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถนำมาปรับใช้ให้เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรวบรวมความเห็นทางกฎหมายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จากห้องสมุดและจากระบบฐานข้อมูลในเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บทความทางวิชาการของนักกฎหมายที่ได้แสดงความคิดเห็นทางวิชาการจากวารสารกฎหมาย สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ตลอดจนประมวลกฎหมาย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาพิจารณาศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางข้อสรุป และข้อเสนอแนะให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

1.5.2 ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.5.3 ทำให้ทราบถึงปัญหากฎหมายในการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

1.5.4 เสนอแนะแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความผิดการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

2. ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย สามารถแยกประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ในกรณีที่ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย หรือเท หรือกองกรวด หิน ดิน เลน ทราาย หรือสิ่งอื่นใดในบริเวณที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของตามมาตรา 26 และห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงในที่สาธารณะตามมาตรา 32 โดยกำหนดโทษไว้ต่ำสุดคือโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ตามมาตรา 54 ซึ่งจากการพิจารณาทลงโทษของกฎหมายดังกล่าวแล้วนั้นพบว่าเป็นแค่เพียงโทษสถานเบา และโทษที่บังคับนั้นก็ยังไม่เพียงพอแก่ไขปัญหาได้อย่างจริงจัง ดังนั้น ควรที่จะกำหนดบทลงโทษทางอาญาในกรณีที่ผู้ลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยแล้วก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของต่างประเทศ มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทย (พัชรนันท์, 2560) โดยการเพิ่มอัตราโทษในการกระทำความผิดดังกล่าวให้มากขึ้นและเหมาะสมกับการกระทำความผิด เพราะถือว่าเป็นการกระทำความผิดในเรื่องของการฝ่าฝืนทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอย ซึ่งบทกำหนดโทษทางอาญาตามเดิมนั้นมีเพียงโทษปรับไม่เกินสองพัน

บาทเท่านั้น โดยถือเป็นโทษที่น้อยจนเกินไปและไม่สามารถที่จะแก้ไขหรือยับยั้งการกระทำคามผิดฐานลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษในฐานความผิดดังกล่าวให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้งการกระทำคามผิดนั้น

2.2 ปัญหาการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดว่าในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีเกิดขยะมูลฝอยไม่ว่าจะในทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชน รวมไปถึงการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยตามมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 ในพระราชบัญญัติดังกล่าว หากผู้ใดฝ่าฝืนก็มีโทษตามกฎหมาย มาตรา 71 มาตรา 73 และมาตรา 73/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถึงแม้ว่าจะบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะทำการเปรียบเทียบปรับได้และทำให้คดีเล็กน้อย แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความผิดของผู้ลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยตามกฎหมายอื่น ซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่านั้นระงับไปด้วย เช่น การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 (1) มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 ประกอบมาตรา 74 กำหนดไว้ว่า การทิ้งขยะที่ส่งกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ อาจถือเป็นเหตุรำคาญ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถออกคำสั่งหรือดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญได้ หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อีกทั้งยังมีการเปรียบเทียบคดีเป็นกระบวนการดำเนินคดีอาญาที่กฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานที่จะกระทำให้คดีอาญาบางประเภท ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เปรียบเทียบได้ยุติเล็กน้อยก่อนที่จะถึงกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อมิให้คดีต้องขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้การเปรียบเทียบคดีจึงถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการแบ่งเบาภาระที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลอย่างมาก และมีการเปรียบเทียบคดีโดยถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้ ก็จะทำให้คดีอาญานั้น ๆ เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 ซึ่งเป็นผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (3) ซึ่งความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 48 กำหนดว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง และพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายใน 15 วัน แล้วให้ถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยการลักลอบทิ้งขยะอันตรายถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และในมาตรา 31 (2) และมาตรา 54 กำหนดห้ามมิให้มีการทิ้งขยะในที่สาธารณะหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท รวมไปถึงห้ามมิให้มีการทิ้งขยะ หิน กรวด ดินเลน ทราศ ลงในบริเวณที่ได้ปลูกหญ้าหรือต้นไม้ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่น หรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ซึ่งการเปรียบเทียบปรับดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้

คดีอาญาเป็นอันเลิกกันในชั้นเจ้าหน้าที่รัฐหรือในชั้นปกครองทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีอาญาในกรณีที่มีการกระทำความผิดไม่รุนแรง

กฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีควมรุนแรงมากพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและไม่กระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดิมอีก เพราะในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 71 มาตรา 73 และมาตรา 73/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประกอบกับมีบทกำหนดโทษไม่รุนแรงมีเพียงแค่โทษปรับอย่างเดียวตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 54 ดังกล่าวข้างต้น อาจเป็นสาเหตุให้มีผู้กระทำความผิดมากขึ้นและทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเสริมการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมนั้นมีมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดโดยการลงโทษจำคุกและปรับเป็นหลัก ซึ่งมาตรการลงโทษทางอาญาดังกล่าวนั้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพียงบางประการเท่านั้น คือให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเข็ดหลาบไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก และข่มขู่ผู้อื่นในสังคมไม่ให้กระทำความผิด แต่มาตรการลงโทษทางอาญาดังกล่าวก็ยังไม่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพราะมุ่งที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด ดังนั้น จึงควรที่จะมีมาตรการเสริมการลงโทษให้แก่ศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีแทนมาตรการลงโทษทางอาญาในความผิดที่ไม่รุนแรง และไม่ก่อให้เกิดการมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

คำสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่เสียหายจากขยะมูลฝอย รวมทั้งการกระทำความผิด และกำหนดให้ผู้กระทำความผิดดำเนินมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก และมีความเหมาะสมกับบริบทของกฎหมายในประเทศไทย เนื่องจากมาตรการดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้ชดเชยให้แก่ผู้เสียหายหรือสังคมในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น และอาจช่วยให้ผู้กระทำความผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการกระทำความผิดได้ และยังเป็น การก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าการลงโทษทางอาญาอีกด้วย ซึ่งการนำมาตรการเสริมการลงโทษดังกล่าวอาจเป็นการนำมาปรับใช้เพียงอย่างเดียว หรือใช้ประกอบกับโทษปรับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดมลพิษจากขยะมูลฝอย เพื่อให้เกิดการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก โดยการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ถือเป็นกฎหมายกลางในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยอาจกำหนดเป็นหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ว่าจะให้ศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งให้กระทำการเพื่อการป้องกันการเกิดมลพิษจากขยะมูลฝอย และป้องกันมิให้กระทำความผิดซ้ำอีก โดยไม่จำเป็นต้องมีการรอกการลงโทษก่อนและสามารถนำไปปรับใช้กับการกระทำความผิดต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีกได้ ส่วนศาลจะใช้มาตรการใดในการเสริมการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามดุลยพินิจของศาล เพื่อให้ศาลได้เลือกใช้มาตรการที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด และศาลสามารถนำคำสั่งนี้มาใช้ลงโทษแทนการกำหนดโทษอื่น ๆ หรือนำมาปรับใช้กับโทษหลัก เช่น โทษปรับ เป็นต้น

3. สรุปผล และข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปผล

ประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอยู่หลายฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นต้น ซึ่งความผิดเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่มีโทษทางอาญาของประเทศไทยนั้น ยังไม่เพียงพอต่อการยับยั้งการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด ซึ่งส่งผลให้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะโทษทางอาญาที่นำมาลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยจนเกินไปและไม่เหมาะสมกับผลเสียที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อสิ่งแวดล้อมได้ถูกทำลายลงไปแล้วจะใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่าที่จะคืนสภาพดั้งเดิม หรือต้องใช้เงินจำนวนมากในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมหรือทดแทนสิ่งแวดล้อมที่สูญเสียไปจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยพบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกำหนดเพียงโทษเท่านั้น คือโทษปรับไม่เกินสองพันบาท เท่านั้น ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 54 ในกรณีที่มีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย หรือเท หรือกองกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือสิ่งอื่นใดในบริเวณที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ และการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 71 มาตรา 73 และมาตรา 73/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดนั้นยังไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมไปถึงควรนำมาตรการเสริมการลงโทษมาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่ศาลในการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด

จากการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐ สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย ในเรื่องของการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีการกำหนดโทษทางอาญาที่สูงและเหมาะสมกับการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดและมีโทษปรับที่รุนแรง หรือในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลกฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดไว้ว่า หากผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมหรือนิติบุคคลกระทำความผิดดังกล่าวจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น และหากการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บสาหัสต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับ และหากเป็นกรณีของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านดอลลาร์สหรัฐสำหรับการละเมิดในแต่ละครั้ง (Legal Information Institute, 2013) ประกอบกับการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม กฎหมายของประเทศไทยก็ได้กำหนดมาตรการในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ หรือคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอาไว้

แต่บทกำหนดโทษนั้นไม่รุนแรงและไม่สามารถแก้ไขป้องกันและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ โดยจากการศึกษากฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและเครือรัฐออสเตรเลียได้กำหนดบทลงโทษในเรื่องดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจนและถือเป็นโทษที่รุนแรง ซึ่งสามารถป้องกันการกระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม รวมไปถึงมีมาตรการในการเสริมการลงโทษผู้กระทำความผิดด้วย หากการกระทำความผิดนั้นไม่ร้ายแรงก็จะใช้มาตรการในการเสริมการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ (วัชรารณ, 2563) เช่น คำสั่งให้ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม (Orders for Restoration and Prevention) คำสั่งให้ชดเชยค่าใช้จ่ายและชดเชยความเสียหาย (Orders for Payment of Costs and Compensation) คำสั่งให้ทำการประกาศ (Publication Order) รวมถึงคำสั่งให้ทำกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูหรือส่งเสริมสิ่งแวดล้อม (Environmental Service Orders) เป็นต้น (ลัดดาวรรณ, 2555) ซึ่งมาตรการในการเสริมการลงโทษดังกล่าวของต่างประเทศนั้นจะถูกนำมาใช้ในลักษณะประกอบกับโทษปรับหรือโทษจำคุก หรือสามารถนำมาใช้แทนโทษปรับหรือโทษจำคุกก็ได้ ซึ่งผู้กระทำความผิดอาจได้รับมาตรการเสริมโทษทางอาญามากกว่าหนึ่งคำสั่งก็ได้

3.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความรับผิดจากการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.2.1 ในประเด็นการกำหนดความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย

เห็นว่าควรเพิ่มอัตราโทษในการกระทำความผิดฐานทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่ที่สาธารณะตามมาตรา 26 และมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 54/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยลงบนที่สาธารณะตามมาตรา 26 หรือมาตรา 32 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

3.2.2 ในประเด็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ควรแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายโดยการเพิ่มบทลงโทษทางอาญาให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพราะกฎหมายของประเทศไทย พบว่ายังไม่มีความรุนแรงมากพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและไม่กระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดิมอีก เพราะในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 71 มาตรา 73 และมาตรา 73/1 กำหนดว่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษที่ไม่รุนแรงและไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายได้ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 73/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (1) (2) (3) หรือ (6) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

3.2.3 ในประเด็นการกำหนดมาตรการเสริมการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ควรที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 111/1 ดังนี้

มาตรา 111/1 บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และการกระทำนั้นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี และเมื่อศาลเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำให้ผู้กระทำความผิดสำนึกผิด ศาลอาจนำโทษกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างมาปรับใช้แทนโทษหลักได้ ดังนี้

- (1) คำสั่งให้ทำการป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในครั้งต่อไป
- (2) คำสั่งให้ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายไป
- (3) คำสั่งให้ทำประกาศ
- (4) คำสั่งให้ทำงานบริการสังคม
- (5) คำสั่งให้บริจาคเงินแก่องค์กรหรือกองทุนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- (6) คำสั่งให้อบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). **ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566, จาก: <https://thaimsw.pcd.go.th/report1.php?year=2565>
- ชูชีพ ปิณฑะสิริ และคณะ. (2562). **หลักความระมัดระวัง หลักการป้องกัน และหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย การปกป้องสภาพอากาศ และเครื่องมือในการช่วยปกป้องสภาพแวดล้อมบางประการ**. สืบค้นเมื่อ, 28 พฤษภาคม 2566 จาก: <https://oia.coj.go.th/th/file/get/file/201908069313b8dd31c039db5c41ffa60b0daeb2163006.pdf>
- ดิเรก บวรสกุลเจริญ. (2556). **ช่องว่างและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีมลพิษทางน้ำ**. วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 6(11).
- พัชรนันท์ รักพงษ์ไทย. (2560). **มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการนำขยะมูลฝอยจากครัวเรือนประเภทพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลัดดาวรรณ หลวงอาจ. (2555). **การกำหนดค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่เกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติในคดีสิ่งแวดล้อม**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรภรณ์ จิตรชุ่ม. (2563). **แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการฟื้นฟูเยียวยาสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบของผู้ก่อมลพิษในทางกฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Legal Information Institute. (2013). **42 U.S. Code § 7413 - Federal enforcement**. Retrieved May 30, 2023, From: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/42/7413>